

ییلہ تھی کائہ تہ کام چھو کران، امہ پتہ گرو نہ کائہ تہ سونچ۔ یہ گرو پوزا پاٹھی، ساروی کھوتہ زیاد پوزا پاٹھی، تہ پنی پور زندگی گرو فی الحال اتہ خاطر وقف۔

— سوامی وویکانند

بڑی سوال !

1. مختلف قسمیہ سرگرمیہ کم چھ یمن منز لوکھ آر چھ؟
2. سانہ روہ رش چہ زندگی منز کپاہ چھ تہند حصہ؟

انو تہ کبیر آسی پارکہ منز گندان ییلہ تمو پنی بمسائے گیتا آنتی ٹیکسی منز نیبر نیران وچھ۔ سو آس کامہ پیٹھ گر واپس یوان تہ آس پننہ وردی منز۔ ہندستانی ہوائی فوجس منز اکھ پائلٹ، سو چھ پور قصیچ شان۔

... بمساین بندیں بچن مُفت
جغرافیہ کلاس فراہم کرنی ...

... سائنس سبزی باغس کُن چھ
توجہ کران، تہ ...

... گرِ خاطرِ چھ کَام چلاوان۔

میون مول موج چھ اکھ
دُکان چلاوان یُس وردی
تہ باقی تیار پلو کِنان چھ۔ اُپا
چھے صُبحاے سلی نیران تہ ماں
چھے سکول گڑھنہ پتہ اُمس سِتر
دُکانس منز شامل گڑھان۔

ماں چھ عموَمَن سکول پیٹھ گرِ
واپس ینہ وِز واپس یوان۔ سو چھ
اُکس رضاکارانہ جماڑ منز تہ مدر
کران یُس کمیونٹی منز زنان وون
بیچھناوان چھ۔

توبہ چھا میون بوڑ بوے روبن
یار؟ تہی سمکھیووتس ییلہ سہ
مے سکول پیٹھ ینہ آو۔ سہ چھ
اکھ سافٹ ویئر انجینئر تہ چھ
اُکس کمپنی منز کَام کران یوس
کمپیوٹر ایپلیکیشن چھ کران۔
بفتہ کِس آخرس پیٹھ چھ سہ تمن
لُکن کمپیوٹر بُنر بیچھناونہ خاطرِ
رضاکار یم نزدیکی کالج کِس یوتھ
ڈیولپمنٹ پروگرامس منز شامل
چھ گمتری۔

واہ، انو، اسہ اُنڈی پُکی چھ پڑتھ کائہ، پڑتھ
!دوہ واریاہ کَام کران

وُلدُیو یافت کرو

گرو تم درج- مختلف قسمک سرگرمیہ، یتھ گنی زن بیرکین بحث چھ کرنہ آمڑ، چھ دون
گروپن یا زمرن مئز تقسیم کرنہ آمت: معاشی سرگرمیہ تہ غار معاشی سرگرمیہ۔

دلیلہ مئز کردار	تم سرگرمیہ یمن مئز تم آور چھ	

اقتصادی سرگرمیہ چھ تہ یمن مئز پونسیہ شامل چھ یا اتھ مئز شامل جمائن خاطر پونسیہ یا
پونسیہ بدلہ انجام دنہ یوان۔ مثالہ پاتھو، بازرس مئز سکول بیگ کتن وول اکھ کاربارو شخص،
بازرس مئز پیداوار کتن وول اکھ کُمین، اکھ وکیل یس مقدمس پیٹھ بحث کران تہ فیس کماوان،
اکھ ٹرک ڈرائیور اکھ جایہ پیٹھ بیس جایہ سامان واتناوان، کار بناون وائس کارخانہ مئز کام
کرن وائی کارکن، بیتر۔

پونسیہ قامت:

مالیاتی قدر یوس
اکھ شخص کُنہ
چیزس پیٹھ
تھاوان چھ تتھ
فائد کس بنیارس
پیٹھ یس تیم اتھ
ستی حاصل چھ
کران۔

بازر: اکھ تڑھ جائے ییتہ لوکھ سامان تہ خدماتن بندس
تبارلس مئز مشغول چھ آسان۔ لوکھ بیکن سامانن تہ
خدماتن بند بدلہ باقی سامانن ستی تبارلہ کرتھ مگر زیاد
تر بازرن مئز چھ یم پونسیہ بدلہ یوان کرنہ۔

فیس: پیشہ ورانہ مشور یا خدمتن بدلہ کُنہ
نقرس یا تنظیمس دنہ یمن واجینی ادائیگی۔
مثالہ پاتھ، ڈاکٹر تہ وکیلس دنہ یمن وول
فیس۔

غار اقتصادی سرگرمیہ تم ڇه تم یم آمدنی یا دولت ڇه نه پادِ کران بلکه شکرگزاری، محبت،
دیکه بهال ته احترام بیوا احساسات سیتی ڇه یوان کرنه مثال پاڻھی، مول موج ڇه عیال خاطر

کهور پیڻه ڇهنه طرفه، بیر پیڻه ٻن تام:

بازرس منز سکول بیگ ڇکن وول اکھ کاروبارو
شخص زمیندار ڇه بازرس منز پئن فصل ڇکان۔
اکھ وکیل ڇه کیسس پیڻه بحث کران۔
اکھ ترک ڈرائیور ڇه سامان اکھ جایه پیڻه بیس
جایه منتقل کران۔
کار بناون و آلی کارکن ڇه فیکٹری منز ملازمت
کران۔

کھین رنان یا پننن شرین سکول گام کرنس منز مدر کران، نوجوان بڙو بب سنز کران، خاندانکی
ارکان مکانچ تزنین و آرائشس منز مدر کران وغار۔

کهور پیڻه ڇهنه طرفه:

مول موج ڇه عیال خاطر
کھین رنان۔
موج ڇه پننن شرین
سکولچ گام کرنس منز مدر
کران۔

ڪهڙو پيڻو روڇهن ڪن:

نوجوان ڇهه پڙيو بڻ سندن خيال

تھاوان

خاندان کي نگر ڇهه مڪانچ تڙئين و

آرائش ڪرنس مڙ مدر ڪران

ولو دريافت ڪرو

صفحه 185 پيڻو ڊنہ آمتس ٿيبلَس مڙ، ڪيا توبہ وڇه تڙييم خالي ڪالم؟ اٽھ ڪالمس ڪُرو
'اقتصادی / غار اقتصادي سرگرمي' ليبل۔ ووني ڪُرو ٽمن سرگرمين ڊنہ نوعيتہ مطابق درجہ
بندی

انوتہ ڪبير سڙو ڊليلہ مڙ ڇهه ايئر فورس پائلٽ، گيتا آنتي تنخواه ميلان۔ سو ڇهه ملڪچ خدمت
ڪران تہ اقتصادي سرگرمي تہ انجام ڊوان۔ انوسند بوے روبن ڇهه اڪس سافٽ ويئر ڪمپني مڙ ڪام
ڪران تہ اَمس ڇهه اميڪ تنخواه ڊنہ پوان۔ بفتہ ڪس آخرس پيڻو ڇهه سو نزديڪي ڪالج ڪس يوتھ
ڊيولپمنٽ پروگرامس مڙ رضاڪار تہ، ييتہ سہ نوجوان بالغن ڪمپيوٽر بُنر بيڇهناوان ڇهه۔ يہ
ڇهه اڪھ غار اقتصادي سرگرمي۔

تنخواه: اڪھ مقرر

رقم ڇهه عام

طور پاڻهي ملّازم

سڏ طرفہ ڪاٽسہ

ملّازمس ماہانہ ادا

ڪرنہ پوان۔

اٽھ متعلق سونچو

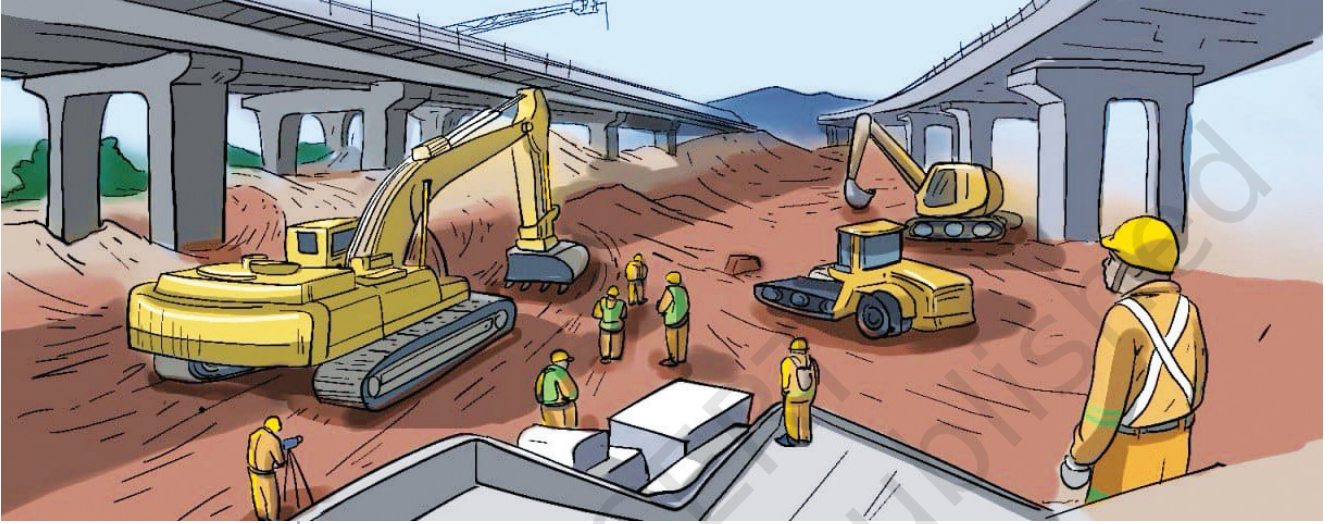

◆ يئلہ ڪبير سڏ پڙيب رضاڪارانہ طور بمساي ڪين شرين مفت بيڇهناوان ڇهه،
تيلہ ڇهه يہ اقتصادي سرگرمي يا غار اقتصادي سرگرمي؟ يہ ڪتھ ڪنہ ڇهه تهنديس
سڪولس مڙ پرنان وائلين ووستانو نش مختلف؟ پنين ہم جماعت سستہ ڪُرو ڪتھ
باتھ۔

◆ ڪينہہ غار اقتصادي سرگرميہ ڪم ڇهه ڀم توبہ تہ تهندي عيال خاطر اہم ڇهه؟ تہ ڪياز
ڇهه ڇمتي؟

اقتصادی سرگرمین ہندی قسم

کاویہ آس کملا پور گامس منز پٹنہ پوپہ ہند گر گڑھنہ خاطر پرجوش - وتہ منز وچہ تہی ز گامس نزدیک چہ اکھ شاہراہ بناونہ یوان، تہ تعمیراتی جائے آس کامیو سیتی ہرتہ۔ بڑو مشین، پتہ گنی زن ایکسکیویٹر تہ بلڈوزر، آسے وقف تکنیکی ماہرین چلاوان۔ امہ نیہ

شاہراہن کور نزدیک قصبس تام سفرک وقت پائٹرو گائٹہ پیٹھ کم گرتہ صرف دون گائٹن تام وعدہ کاویاہن سوئچ ز شاہراہ تیار گڑھنہ پتہ بیکہ سو پٹنہ پوپہ نش زیاد لٹہ گڑھتہ، تکیاز سہ سفر کرنہ خاطر لگہ کم وقت۔ امہ خیالہ سیتی خوش گیہ کاویا پٹنہ پوپہ سلام کرنہ تہ مزیدار کھپنہ خاطر جلیبس یس تہی بنومت اوس۔ تمن سیتی اوس کاویا سندن پیتہ شامل، یس حالے کامہ پیٹھ گر واپس اوس آمت۔ سہ چہ اکیس تعمیراتی کمپنی منز تکنیکی ماہر تہ چہ بلڈوزر چلاوان۔ امس چہ پٹنہ خدمتہ خاطر ریتہ وار تنخواہ میلان۔

دویمہ دوہ ووتھی کاویا ستن پوپہ گرگی کامہ ہند پٹن حصہ مکمل کرنہ خاطر سلی تہ دزاو کامہ خاطر۔ سو چہے گامہ کس پوسٹ آفسس منز ملازم تہ امس چہ ریتہ وار تنخواہ دنہ

پوان۔ شامس ڇه پڻه دفتر ڇه ڪامه پڻه طالبه علمن سڪول امتحانن
پڻه تياري منزل مدر ڪرڻه باپته ان لائن ڪلاس ته ڇاوان۔ سو ڇه ڀمن
ڪلاسن باپته بفته وار فيس وصول ڪران۔

بفته ڪس آخري پيڻه گيه ڪاويا پڻه پويهه ستر اڪس مقامي امبه
باغس منزل ڪيڻه مزيدار امبه ڪهڻه خاطر۔

تنه وڃه ٿي ساحل، اڪه زمين دار مڙور يس نزديڪي اڪس زمين
دار سندس زمينس تام ٿريڪٽر استعمال ڪران اوس۔ سه ڇه بر دوه
زينان اجرت ٿي سڙن ڪوششن خاطر۔ اوس ڇه پڻه ڪامه خاطر
نقد رقم ميلان، ته ادائگي ٻڌ باقي حصه ڇه برابر قيمت ڪمبه ڪس
صورتس منزل ميلان۔ ڀم ام ٿمس پڻه ڪامه ٻڌ حصه پاهي ميلان ڇه ٿمن ڇه وڻه پوان۔

آته متعلق سونچو

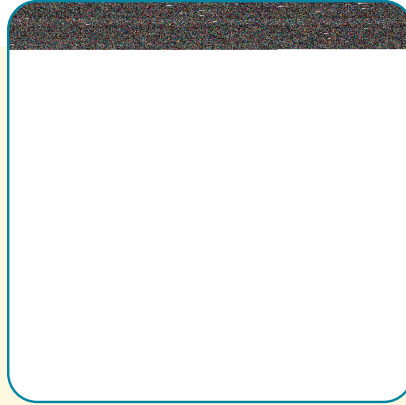
از ڳر پيڻه سڪول گڙهنه وڙ بيڪو ٿي مختلف اقتصادي سرگرميه ياد ڳرته ڀمن منزل لوڪه
آور ڇه؟ توبه ڪموتريقو ستر ڇه باسان ز ڀمن لوڪن ڇه معاوضه ادائگي سپدان؟

يته ڪني زن اس ووني سمجهان ڇه، معاشي سرگرميه ڇه تم ڀم پونسه ڪه لحاظ قدر ڇه
تھاوان۔ معاشي سرگرميه ته ڇه ڪنه چيزس دويمه شڪله منزل تبديل ڪرڻه ڪمبه پريته
مرحل ڪن قدرن منزل اضافي ڪران۔ آته ڇه ويليو ايڊيشن ونان۔

ويج: مڙوري/
معاوضه، ملازم ٻڌ
طرفه ڪارڪنس اڪس
مخصوص وقتس
خاطر ادائگي ڪرڻه
پوان۔

قسمه ادائگي: اڪه
غار نقد ادائگي ڀوس
ڪامه خاطر ميلان
ڇه۔

يہ سمجھنہ خاطر وچھو اُسر کاویا سِنْدِس مَالِس راجیش سِنز مثال۔

راجیش چھ اکھ جهان یُس فرنیچر بناونہ خاطر
نزدیکی باز پٹھ 600 روپین منز لکر بیوان چھ۔

سہ چھ فرنیچر بناونہ خاطر خصوصی اوزار تہ
باقی مواد استعمال کران۔

راجیش چھ بازرس منز پڑتھ اُکس 1,000
روپین منز اکھ کرسی کنان۔

کرسی خاطر لکر بُند قِمت چھ ₹600 - تَوے کِناہ چھ باقی ₹400 (₹600 - ₹1,000) یہ
چھ راجیشُن بُر، وقت تہ محنتک مالی قِمت، یُس یہ کرسی بناونس منز گَوو۔ راجیش چھ
لکر فرنیچرس منز تبدیل کُرتھ قِمت شَامِل کُورمُت۔ لکر بیئہ پیٹھ کرسی کِنہ نس تام چھ
یَمَن سرگرمین منز ادایگی شَامِل۔ تَمہ کِنہ چھ تم معاشی سرگرمین بُند حصہ۔

ٲلورڊيو يافت ڪرو

ٽمن سرگرمين/پيشن خلاف تهايو اڪه وقت يس تهنڊس خيالس منڙ ماليآتي قدر پاڊ ڇه ڪران- ڪياه تهي بيڪوا آخرس پيٽه خالي صفن منڙ ز سرگرمي ته پونسه ستي وابسته قيمت بناونچ مثال شامل ڪرته؟

سرگرمي يا پيشه	پونسه ستي وابسته ويليو بناونچ مثال	
1. بيڪر		
2. ٿيلر		
3. ڪمپن دار پنن ٽريڪٽر مرمت ڪران		
4. ڊاڪٽر		
5. مول موج پننس عيالس خاطر ڇه ڏنر رٿان		
6. سانسدان		
7. بيمار نانہ سندن خيال تهاون وول شخص		

غار اقتصادي سرگرمين بنڙ اهميت

غار معاشي سرگرمين بنڙ اهميت ييلہ زن غار معاشي سرگرمين منڙ پونسه شامل بيڪہ نہ آستہ، مگر يمن بنڙ پاڊ گڙهن وال قدر ڇه سانہ زندگي منڙ اہم۔

سيوا: بے لوٽ خدمت

اسر ڇه واريانن جايں پتہ ڪني مندر، گردوار، مسجد ته گرجا گهرن منڙ سيوا وچهان۔ مثالہ پاٿه، گردوارن منڙ لنگر يا ڪميونٽي ڪچن ڇه پڙيته پنہ واليس مفت ڪهين پيش ڪران۔ یم طريقہ ڇه اسم نش يس چيز ڇه تنه خاطر تسلي ته شڪر گزاري بوند احساس پاڊ ڪران، ته یم ڇه بدلہ ڪنہ چيزچ توقع ڪرنہ بغار سماجس منڙ حصہ نٺڪ اڪه طريقہ۔

برادری ہنز شرکتک طاقت

مندر چھ عقیدت مندن پرسار باگراوان یوان

گولڈن ٹیمپلس منز لنگر

سوچھ بھارت ابھیان چھ پنن اوڈ پوک صاف تھاونہ
خاطر تمام ہندوستانی شہرین ہنز اجتماعی کوششن
پیٹھ مبنی۔ انفرادی طور اسی چھ پننی گرتہ اُنڈی پکھی
صاف تھاون۔ لوکھ چھ سڑکن، سڑکن، پارکن تہ باقی
عوامی مقامن یا برادری علاقن ہنز صفائی خاطر تہ اکہ
وٹہ آمتری۔ یم کوششہ چھ اکہ وٹہ صفائی ہند باعث۔ گر،
ہمسایہ، معاشرہ تہ قوم۔

سوچھ بھارت ابھیان

اجتماعی برادری ہنز بیاکھ اکھ مثال شرکت چھ
ہندوستانی منز وان مہوتسو (جنگلن ہند تھوار) ہند
جشن۔ کلین ہنز قدر تہ جنگلن ہندس تحفظس متعلق
بیداری بڑاونی۔ یہ پہل چھ کلین ہند شجرکاری ہنز مہم
خاطر برادری ہند رکن اکہ وٹہ۔

- ◇ بندوستانس مَنز چھ واريهن برادرين بند يتهی طريقہ يمن مَنز کمیونٹی بنز شرکت چھ شامل۔ کياہ ٻہککھ پَننہ علاقہ مَنز کينژهن بنز شناخت گرتھ
- ◇ اَسِي چھ بندوستانس مَنز واريہ تہوار مناوان۔ يمن دوران تہوار، لُکھ چھ تمام مُختَلَف سرگرمين بُند اہتمام کرنہ خاطر جمع گڑھان چھ۔ تَم چھ يہ جائے اِکھ وٹہ سجاوان تہ سہ کھين باگراوان يُس تَم رنان چھ۔ کيا يم چھا غار معاشی سرگرميہ؟ توبہ کيا ز چھو باسان ز تَم چھ وُنہ تہ قِمت تہاوان
- ◇ کياہ تہي بيکوا تَمَن کمیونٹی پروگرامن بنز شناخت گرتھ يَم تہند سکولن يا پَننس علاقس مَنز گُرمَتِي چھ؟ يَمَن پروگرامن دوران کياہ کُورو توبہ مُش آبد؟

امہ بروئہ ز اَسِي پکو بروئہ ...

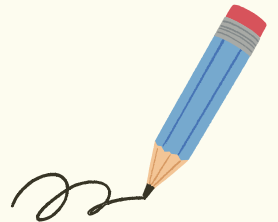
- آتھ بابيس مَنز، بيچھ اسم معاشی تہ غار معاشی سرگرمين بندس بارس مَنز۔
- اسم بيچھ ويليو ايڏيشن کس بارس مَنز تہ يُس معاشی سرگرميہ پآد چھ کران۔
- اَسِي سمجھان ز کتھ کُري چھ غار اقتصادي سرگرميہ سم آجي بہبود، ذاتي فلاح و بہبود مَنز مدر کران تہ زندگي بند مجموعي معيار بڑاوان۔

سوال، سرگرميہ تہ پروجيڪٹ

1. معاشی سرگرميہ کتھ کُري چھ غار معاشی سرگرميوش مختلف؟
2. لوکھ کَمہ قِسْمِچَن اِقتصادي سرگرمين مَنز چھ آور؟ مثالو سِتي گرو وضاحت۔
3. تَمَن لوکَن سِتي چھ واريہ قدر جُڏتھ يَم کمیونٹی سروس سرگرمين مَنز مشغول چھ۔ کومينٹ يته سيٽيٽمينٽس پُتھ۔
4. مختلف طريقہ کيا چھ يمن مَنز لوکن مختلف معاشی سرگرمين بندي معاوضہ چھ يوان دنہ؟ کينہہ مثالہ ڊيو۔

نوڈلز

© NCERT
not to be republished

!نوڈلز چھ سون 'نوٹ اینڈ ڈوڈلز' بک مخفف*